

САВЈЕТ ЗА ДРЖАВНУ ПОМОЋ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

831

На основу члана 12. ст. (3) тач. ц) и д) и (7), те члана 18. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20), те члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку *ex post* контроле усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покренуто на основу пријаве Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи у облику пореске олакшице садржане у Одлуци о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, Савет за државну помоћ Босне и Херцеговине на 139. сједници, одржаној 28. аугуста 2023. године, донио је сљедеће

РЈЕШЕЊЕ

1. Утврђује се да државна помоћ додијељена у облику пореске олакшице привредним субјектима наведеним у члану 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, осим ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево и предузећа "Железнице Републике Српске" а. д. Добој, није у складу са Законом о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.
2. Налаже се Управном одбору Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине, као даваоцу државне помоћи, да предузме мјере за поврат незаконито додијељене помоћи у облику пореске олакшице из тачке 1. диспозитива овог рјешења у износу од 30.152.082,80 КМ од корисника наведених у члану 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, осим ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево и предузећа "Железнице Републике Српске" а. д. Добој, увећане за износ затезне камате од дана када је незаконита помоћ дата на коришћење до дана поврата њеног износа и обавијести Савет о извршеном поврату.
3. Утврђује се да државна помоћ садржана у Одлуци о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, која је додијељена у облику пореске олакшице привредним субјектима ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево и предузеће "Железнице Републике Српске" а. д. Добој, не представља државну помоћ у смислу Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.
4. Ово рјешење биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Захтјев за покретање поступка

Савет за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савет) запримио је 16.12.2022. године под бројем: УП/1 03-26-1-62-1/22 пријаву Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи у облику пореске олакшице садржане у Одлуци о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, акт број 02-02-65-3/22 од 22.11.2022. године.

Предметна пријава достављена је у прилогу акта Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, број 09-1-02-3694-1/22 од 29.11.2022. године. Министарство спољне трговине и

економских односа Босне и Херцеговине, као орган за спровођење Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Закон), није доставило мишљење о предметној државној помоћи, сходно члану 14. став (1) Закона.

Уз Образац за подношење обавјештења (у даљем тексту: Образац пријаве) подносилац је доставио копије сљедеће документације:

- Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/21),
- акта Владе Федерације БиХ, број 03-02-1187/2021 од 25.10.2021. године,
- акта Владе Федерације БиХ, број 03-02-1244/2021 од 27.10.2021. године,
- Одлуке Владе Федерације БиХ о утврђивању приједлога Управног одбору Управе за индиректно опорезивање за ослобађање рудника у Федерацији БиХ од плаћања путарине на дизел-гориво за 2022. годину, акт број 1596/2021 од 21.10.2021. године,
- Одлуке Владе Федерације БиХ о утврђивању приједлога Управног одбору Управе за индиректно опорезивање за ослобађање ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево од плаћања путарине на дизел-горива која се користе за погон шинских возила у 2022. години, акт број 1612/2021 од 27.10.2021. године,
- Рјешења Владе Републике Српске о утврђивању количине дизел-горива које "Железнице Републике Српске" а. д. Добој користе за погон шинских возила, број 04/1-012-2-2760/21 од 16.9.2021. године, и
- Рјешења Владе Републике Српске, број 04/1-012-2-3065/21 од 14.10.2021. године.

Увидом у поднесу пријаву, Савет је утврдио да је она непотпуна, јер не садржи сва документа неопходна за њену оцјену и доношење одлуке у складу са чланом 12. став (3) Закона. Наиме, утврђено је да је Образац пријаве непотпун, у смислу да у тачки 7. недостају подаци за сваког појединачног корисника: адреса, сектор (према НАСЕ класификацији дјелатности), назив/регистарски број, врста корисника - мало, микро, средње или велико предузеће, број запослених, годишњи промет и годишњи биланси стања и успјеха за 2019. и 2020), затим да у тачки 8. наведеног обрасца недостају подаци о износу помоћи за сваког појединачног корисника пореске олакшице, односно новчани еквивалент путарине на дизел-гориво изражен у конвертибилним маркама, за који је сваки појединачни корисник ослобођен од плаћања.

Такође, утврђено је да је пријава неправилна, с обзиром да у прилогу Обрасца није достављена оригинална документација нити њене овјерене копије, што није у складу са чланом 2. став (3) Одлуке о поступцима и обрасцима за подношење обавјештења о државној помоћи и праћење државне помоћи ("Службени гласник БиХ", број 64/13), којим је прописано да давалац државне помоћи уз поднесено обавјештење (пријаву) прилаже сву неопходну документацију или овјерене копије докумената којима се потврђује исправност података наведених у обавјештењу (пријави).

Узимајући у обзир наведено, Савет је затражио од Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине допуну предметне пријаве државне помоћи актом број УП/1 03-26-1-62-2/22 од 20.01.2023. године.

Дана 21.06.2023. године Управни одбор Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине је актом број 02-02-65-6/22 од 24.05.2023. године, путем Министарства

спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, доставио следећу документацију:

- Образац за подношење обавјештења,
- акт Владе Федерације БиХ, број 03-02-1187/2021 од 25.10.2021. године,
- акт Владе Федерације БиХ, број 03-02-1244/2021 од 27.10.2021. године,
- Одлуку Владе Федерације БиХ о утврђивању приједлога Управном одбору Управе за индиректно опорезивање за ослобађање рудника у Федерацији БиХ од плаћања путарине на дизел-гориво за 2022. годину, акт број 1596/2021 од 21.10.2021. године,
- Одлуку Владе Федерације БиХ о утврђивању приједлога Управном одбору Управе за индиректно опорезивање за ослобађање ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево од плаћања путарине на дизел-горива која се користе за погон шинских возила у 2022. години, акт број 1612/2021 од 27.10.2021. године,
- Рјешење Владе Републике Српске о утврђивању количине дизел-горива које "Железнице Републике Српске" а. д. Добој користе за погон шинских возила, број 04/1-012-2-2760/21 од 16.9.2021. године,
- Рјешење Владе Републике Српске, број 04/1-012-2-3065/21 од 14.10.2021. године,
- Рудник угља "Крека", акт број 01/04-4583/23 од 10.05.2023. године,
- Рудник мрког угља "Ђурђевић", акт број 03-2669/23 од 27.04.2023. године,
- Рудник мрког угља "Какањ", акт број 01-04-42-6439/23 од 10.05.2023. године,
- Рудник мрког угља "Зеница", акт број 7128/23 од 10.05.2023. године,
- Рудник угља "Грачаница" д.о.о. Горњи Вакуф, акт број 01-45-166-2/2023 од 05.05.2023. године,
- Рудник мрког угља "Бановићи" д. д. Бановићи, акт број 7876/2023 од 03.05.2023. године,
- Рудници боксита д. о. о Широки Бријег, акт број 316-1/23 од 10.05.2023. године,
- Рудници боксита д. о. о Посушје, акт број 02-68//23 од 28.04.2023. године,
- Рудници боксита "Јајце" д. д. Јајце, акт број 184-01//23 од 03.05.2023. године,
- Лагер д.о.о. Посушје, од 04.05.2023. године,
- ЗП Рудник и термоелектрана "Гацко", акт број 07-3845 од 27.04.2023. године,
- ЗП Рудник и термоелектрана "Угљевић", акт број 14249/23 од 15.04.2023. године,
- ЕФТ - Рудник и термоелектрана "Станари", акт број 908/23 од 19.04.2023. године,
- Нови рудник мрког угља "Миљевина" д.о.о. Миљевина, акт број 07-04/23 од 19.04.2023. године,
- АрцелорМиттал д.о.о. Приједор, акт број Б-0201/23 од 20.04.2023. године,
- Компанија "Боксит" а. д. Милићи,
- ГРОСС д.о.о. Градишка, акт број 1904023-0131 од 19.04.2023. године,
- Рудник кречњака "Carneuse" д. о. о, акт број 1-60/23 од 20.04.2023. године,
- Рудник боксита д.о.о. Мркоњић-Град, акт од 24.04.2023. године,
- Рудник боксита "Сребреница" а. д. Сребреница, акт број ПП-270423/1 од 27.04.2023. године,

- Јапра а. д. Нови Град, акт број 128-2/2023 од 20.04.2023. године,
- Рудник угља "МЕДНА" Мркоњић-Град,
- МЈ - Земљокоп инжењеринг д.о.о. Источна Илица, акт број 43/23 од 20.04.2023. године,
- Терминали д.о.о. Добој, акт број 165/23 од 27.04.2023. године,
- Текомининг Лапишница д.о.о. Источни Стари Град, акт број 381/23 од 19.04.2023. године,
- Кесо-градња д. о. о, акт број 02-70/23 од 26.04.2023. године,
- Нискоградња Марјановић д.о.о. Приједор, акт број 04-ХМ-73/23 од 20.04.2023. године,
- Боксити д.о.о. Гацко, акт број 03/23 од 21. 04. 2023. године,
- "Железнице Републике Српске", акт број П-4.2.2.15345-3/22 од 24.04.2023. године,
- ЈП "Железнице Федерације БиХ", акт број 1-9968-1/2023 од 23.05.2023. године.

2. Примјењени прописи

Осим одредаба Закона, Савјет је у поступку примијенио и одредбе Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 27/18), Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 111/20), затим одредбе Закона о акцизама у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 50/09, 80/11, 48/12, 74/14, 85/17, 4/18, 3/21 и 62/21), Правилника о примјени Закона о акцизама у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 50/09, 80/11, 48/12 и 74/14), Закона о жељезницама Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 19/17, 28/17 и 100/17), Закона о жељезницама у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 41/04 и 25/12), Закона о финансирању жељезничке инфраструктуре и суфинансирању путничког и комбинованог саобраћаја ("Службене новине Федерације БиХ", број 57/03), те у сврху поређења прописе Европске уније из области државне помоћи.

У складу са одредбом члана 4. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској и одредбом члана 4. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ којим је прописано да се државна помоћ може додијелити ако програм (шема) или појединачни пројекат државне помоћи испуњава услове из ове уредбе и члана 71. став 2. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 5/08 - издање међународни уговори) (у даљем тексту: ССП), Савјет је обавезан да приликом оцјене захтјева за додјелу државне помоћи примјењује не само право БиХ него да на одговарајући начин примијени и критеријумима и услове који произлазе из примјене конкуренцијских правила важећих у Заједници и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице. Осим Уредбом о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, обавеза примјене наведених критеријума и услова Савјету је прописана одредбом члана 71. став 1. тачка ц) ССП-а који гласи: Конкуренција и друге економске одредбе "1. Следеће је неспојиво са правилном примјеном овог споразума, у мјери у којој то може утицати на трговину између Заједнице и Босне и Херцеговине: (ц) свака државна помоћ којом се нарушава или пријети нарушавање конкуренције давањем предности одређеним предузећима

или одређеним производима", те ставом 2. истог члана који гласи: "2. Свака пракса супротна овом члану оцјењиваће се на основу критеријума који произлазе из примјене конкурентских правила важећих у Заједници, посебно чл. 81., 82., 86. и 87. Уговора о оснивању Европске заједнице (у даљем тексту: Уговор о ЕЗ) и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице."

Како одредбама Закона, Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској и Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ нису детаљно образложени критеријуми и услови из појма/дефиниције државне помоћи, Савјет је у конкретном случају у сврху поређења, сходно члану 71. став 2. ССП-а, узео у обзир и сљедећи пропис Европске уније:

- Обавјештење Комисије о појму државне помоћи из члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније ("Службени лист Европске уније", серија Ц, број 262/1, 19.07.2016) [у даљем тексту: Обавјештење Комисије (2016/Ц 262/01)].

3. Утврђивање чињеница

На основу достављене документације, Савјет је у поступку утврдио сљедеће:

Предмет пријаве је одобрење државне помоћи у облику пореске олакшице садржане у Одлуци Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину у износу од 31.702.220,80 КМ.

Наведени износ државне помоћи утврђен је обрачуном путарине на дизел-горива у износу од 0,40 КМ по литру на укупну количину дизел-горива у износу од 79.255.552 литра која је предметном одлуком ослобођена плаћања путарине.

Наиме, одредбом члана 35. Закона о акцизама у Босни и Херцеговини прописано је да се путарина као врста индиректног пореза плаћа на нафтне деривате из члана 5. став (1) тач. а), б) и е) овог закона у износу од 0,15 КМ по литру производа, односно килограму течног нафтног гаса за путеве, и 0,25 КМ по литру производа, односно килограму течног нафтног гаса за изградњу аутопутева и за изградњу и реконструкцију других путева.

Сходно Одлуци Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, утврђене су количине дизел-горива које се користе за потребе рудника, термоелектрана и жељезница на које се не плаћа путарина за 2022. годину.

Чланом 2. предметне одлуке прописано је да су корисници ослобађања плаћања путарине на дизел-горива за 2022. годину у Федерацији БиХ: ЈП "Жељезнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево у количини од 2.861.825 литара и сљедећих 12 рудника у укупној количини од 33.402.777 литара:

- ЗД Рудници "Крека" д.о.о. Тузла, у износу од 2.214.159 литара,
- ЗД Рудник мрког угља "Ђурђевик" д.о.о. Ђурђевик, у износу од 3.619.203 литара,
- ЗД Рудник мрког угља "Какањ" д.о.о. Какањ, у износу од 5.600.326 литара,
- ЗД Рудник мрког угља "Бреза" д.о.о. Бреза, у износу од 911.230 литара,
- ЗД Рудник мрког угља "Зеница" д.о.о. Зеница, у износу од 368.100 литара,
- ЗД Рудник мрког угља "Абид Лолић" д.о.о. Травник - Била, у износу од 0 литара,

- Рудник угља "Грачаница" д.о.о. Горњи Вакуф - Ускопље, у износу од 500.000 литара,
- Рудници мрког угља "Бановићи" д. д. Бановићи, у износу од 15.604.759 литара,
- Рудници боксита д.о.о. Широки Бријег, у износу од 150.000 литара,
- Рудници боксита д.о.о. Посушје, у износу од 350.000 литара,
- Рудници боксита "Јајце", д. д. Јајце, у износу од 85.000 литара, и
- Лагер д.о.о. Посушје, у износу од 4.000.000 литара.

Такође, у складу са наведеним чланом 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, одређено је да су корисници ослобађања плаћања путарине на дизел-горива за 2022. годину у Републици Српској: предузеће "Жељезнице Републике Српске" а. д. Добој у количини од 1.013.520 литара и сљедећих 11 рудника и термоелектрана у укупној количини од 41.977.430 литара:

- ЗП Рудник и термоелектрана "Гацко" а. д. Гацко: 7.994.000 литара,
- ЗП Рудник и термоелектрана "Угљевик" а. д. Угљевик: 12.665.930 литара,
- ЕФТ - Рудник и термоелектрана "Станари" д.о.о. Станари: 10.200.000 литара,
- Нови рудник мрког угља "Миљевина" а. д. Миљевина: 1.998.000 литара,
- АрцелорМиттал д.о.о. Приједор: 5.405.000 литара,
- Боксит а. д. Миљићи: 1.150.000 литара,
- ГРОСС д.о.о. Градишка: 350.000 литара,
- Рудник кречњака "Сармеусе" а. д. Добој: 157.500 литара,
- Рудник боксита д.о.о. Мркоњић-Град: 48.000 литара,
- Рудник боксита а. д. Сребреница: 1.539.000 литара и
- Јапра а. д. Нови Град: 470.000 литара.

Узимајући у обзир наведено, утврђено је да су Одлуком Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину рудници у Федерацији БиХ ослобођени плаћања путарине на дизел-горива у 2022. години на количину од 33.402.777 литара, односно у износу од 13.361.110,80 КМ, а рудници и термоелектране у Републици Српској на количину од 41.977.430 литара, односно у износу од 16.790.972 КМ, док су ЈП "Жељезнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево ослобођене плаћања путарине на дизел-горива у 2022. години на количину 2.861.825 литара, односно у износу од 1.144.730 КМ, те предузеће "Жељезнице Републике Српске" а. д. Добој на количину од 1.013.520 литара, односно у износу од 405.408 КМ.

Одлука о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину донесена је на основу приједлога ентитетских влада, односно Рјешења Владе Републике Српске, број 04/1-012-2-3065/21 од 14.10.2021. године и Рјешења Владе Републике Српске о утврђивању количине дизел-горива које "Жељезнице Републике Српске" а. д. Добој користе за погон шинских возила, број 04/1-012-2-2760/21 од 16.09.2021. године, те Одлуке Владе Федерације БиХ о утврђивању приједлога Управном одбору Управе за индиректно опорезивање за ослобађање рудника у Федерацији БиХ од плаћања путарине на дизел-гориво за 2022. годину, акт број 1596/2021 од 21.10.2021. године, и Одлуке Владе Федерације БиХ о утврђивању приједлога Управном одбору Управе за индиректно опорезивање за ослобађање ЈП "Жељезнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево

од плаћања путарине на дизел-горива која се користе за погон шинских возила у 2022. години, акт број 1612/2021 од 27.10.2021. године.

Правни основ за доношење предметне одлуке представља Закон о акцизама у Босни и Херцеговини и Правилник о примјени Закона о акцизама у Босни и Херцеговини.

Наиме, чланом 36. став (1) Закона о акцизама у Босни и Херцеговини прописано је да се путарина не плаћа на дизел-гориво које се користи за потребе рудника, термоелектрана и жељезница (за погон шинских возила), у количини коју одобри Управни одбор Управе за индиректно опорезивање на приједлог влада ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, док је чланом 60. став (1) Правилника о примјени Закона о акцизама у Босни и Херцеговини прописано да се ослобађање од плаћања путарине из члана 36. став (1) Закона о акцизама односи на дизел-гориво које користе рудници и термоелектране у процесу производње и жељезнице за погон шинских возила, и то на одређену количину коју одобри Управни одбор Управе за индиректно опорезивање на приједлог влада ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Савјет је утврдио у поступку да Закон о акцизама у Босни и Херцеговини представља постојећи програм државне помоћи у смислу члана 2. тачка б) Закона, којим је прописано да је постојећа државна помоћ свака државна помоћ која је постојала прије формирања Савјета, односно програми државне помоћи и појединачна државна помоћ чија је примјена започела прије, те се наставила и након формирања Савјета, с обзиром на то да је наведени закон ступио на снагу прије формирања Савјета.

Наиме, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине усвојила је Закон о акцизама у Босни и Херцеговини на 54. сједници Представничког дома, одржаној 27. маја 2009. године, и на 31. сједници Дома народа, одржаној 18. јуна 2009. године, док је Савјет основан Законом о систему државне помоћи у БиХ који је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на 21. сједници Представничког дома, одржаној 3. фебруара 2012. године, и на 12. сједници Дома народа, одржаној 3. фебруара 2012. године.

С обзиром на то да је Савјет утврдио да Закон о акцизама у Босни и Херцеговини представља постојећи програм државне помоћи, требало га је ускладити са прописима Европске уније из области државне помоћи, сходно обавези прописаној чланом 71. став 6. ССП-а.

Наиме, одредбом члана 71. став 6. ССП-а одређено је да ће Босна и Херцеговина установити свеобухватан инвентар програма државне помоћи који су успостављени прије оснивања органа из става 4. (Савјета) и такве програме државне помоћи ускладити са критеријумима из става 2. у року од највише четири године од ступања на снагу овог споразума.

Сходно члану 135. ССП-а, за потребе одредаба Главе IV чл. 71, 72. и 73. овог споразума, израз "дан ступања на снагу овог споразума" значи дан ступања на снагу привременог споразума у односу на обавезе садржане у наведеним одредбама.

Узимајући у обзир наведено, Савјет је закључио да је протекао рок од четири године за усклађивање постојећих програма државне помоћи и према одредбама члана 36. став 6. Привременог споразума о трговини и трговинским питањима, потписаног 16. јуна 2008. године између Европске заједнице, са једне стране, и Босне и Херцеговине, са друге стране ("Службени гласник БиХ", број 5/08 - издање

међународни уговори) и одредбама члана 71. став 6. ССП-а који је ступио на снагу 01.06.2015. године.

4. Доношење одлуке

Савјет је у поступку *ex post* контроле усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи разматрао пријаву Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи у облику пореске олакшице садржане у Одлуци о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину на 139. сједници, одржаној 28. августа 2023. године. Приликом доношења одлуке, Савјет је узео у обзир cjелокупну достављену документацију.

Савјет је провео поступак *ex post* контроле усклађености предметне државне помоћи, с обзиром на то да је у конкретном случају помоћ у облику пореске олакшице додијељена корисницима из члана 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину ступањем на снагу наведене одлуке.

Наиме, сходно подзаконским актима у Федерацији БиХ и Републици Српској, усвојеним на основу Закона, као датум дојеле помоћи означава се дан на који је, на основу прописа Републике Српске, односно Федерације БиХ, корисник стекао право на примање помоћи (члан 2. тачка 16) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за дојелу државне помоћи у Републици Српској и члан 2. тачка и) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за дојелу државне помоћи у Федерацији БиХ).

Савјет је првенствено током поступка требао да утврди да ли помоћ коју је Управни одбор Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине додијелио у облику пореске олакшице, тј. ослобађања плаћања путарине на дизел-горива корисницима наведеним у члану 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона.

Приликом утврђивања да ли помоћ у облику пореске олакшице, тј. ослобађања плаћања путарине на дизел-горива која се користе за потребе рудника, термоелектрана и жељезница садржана у предметној одлуци Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине, представља државну помоћ, Савјет је размотрио да ли су испуњени сви услови из члана 3. став (1) Закона, односно да ли је ријеч о трансферу државних средстава; да ли се пореском олакшицом корисницима ослобађања плаћања путарине из члана 2. предметне одлуке пружа економска предност коју они не би стекли у нормалним тржишним условима, односно путем сопствене ефикасности пословања; да ли се ослобађање плаћања путарине корисника врши на селективној основи, односно на селективан начин, чиме се даје предност одређеним привредним субјектима или одређеним привредним секторима, и да ли се предметном пореском олакшицом садржаном у предметној одлуци нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту, стављањем у повољнији положај одређених привредних субјеката или производње или трговине одређених производа или пружања одређених услуга у мјери у којој то утиче на испуњавање међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области, односно на трговину између Босне и Херцеговине и ЕУ.

Сходно наведеном, Савјет је утврђивао да ли су испуњени сви услови из члана 3. став (1) Закона, односно да ли пореска олакшица у виду ослобађања плаћања путарине на дизел-горива корисника наведених у члану 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину представља државну помоћ.

Савјет је у поступку утврдио да је услов из члана 3. став (1) Закона који се односи на пренос државних средстава испуњен, будући да се предметном пореском олакшицом умањује јавни приход Босне и Херцеговине у 2022. години за износ од 31.702.220,80 КМ, што представља износ пореског ослобађања плаћања путарине на дизел-горива у износу од 0,40 КМ по литру за количину од 79.255.552 литара.

Наиме, рудници и термоелектране у Републици Српској и Федерацији БиХ ослобођени су плаћања путарине на дизел-горива за количину од 75.380.207 литара, што представља пореску олакшицу у износу од 30.152.082,80 КМ, док су ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево и "Железнице Републике Српске" а. д. Добој ослобођени плаћања путарине на дизел-горива за количину од 3.875.345 литара, што представља износ пореског ослобађања од 1.550.138 КМ.

Наиме, чланом 3. став (1) Закона прописано је да државна помоћ представља не само сваки стварни или потенцијални јавни расход него и умањено остварење јавног прихода, што се у конкретном случају и чини предметном пореском олакшицом, тј. ослобађањем плаћања путарине.

У складу са тачком 39. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01), којом је прописано да у случајевима у којима тијело јавне власти додијели помоћ кориснику, та је мјера аутоматски приписива држави, чак и ако је тијело о којем је ријеч правно независно од других тијела јавне власти. Савјет је утврдио да је у конкретном случају та мјера, пореска олакшица, садржана у предметној одлуци Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине који је орган који надзире рад Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине и који је одговоран директно Савјету министара Босне и Херцеговине, те се стога наведена пореска олакшица може приписати држави.

Став Савјета да је испуњен први услов из члана 3. став (1) Закона који се односи на пренос државних средстава потврђује и одредба тачке 51. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01), којом је одређено да, осим директних трансфера државних средстава у облику субвенција или грантова, државном помоћи сматрају се и државне гаранције, кредити са преференцијалном каматном стопом, умањења или изузећа од примјене финансијских обавеза, пореске олакшице, отписивање дуговања или преузимање дуговања, продаја земљишта односно некретнина испод тржишне цијене и без спроведеног поступка јавних набавки и друге врсте дојеле државне помоћи, због тога што се њима умањује јавни приход државе. Дакле, одрицање од прихода који би у супротном били исплаћени држави представља пренос државних средстава.

Када је у питању други услов из члана 3. став (1) Закона, Савјет је у поступку утврдио да је он испуњен, јер су ослобађањем плаћања путарине на дизел-горива корисници наведени у члану 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину стекли економску предност коју не би стекли у нормалним тржишним условима, односно путем властите ефикасности пословања.

Такође, у тачки 68. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01) наводи се да не само да је додјела позитивне економске предности релевантна за појам државне помоћи него и смањење економског оптерећења (као што су нпр. пореске олакшице или смањења доприноса социјалног осигурања) може да представља предност.

Даље, Савјет је у поступку утврдио да је трећи услов из члана 3. став (1) Закона испуњен, с обзиром на то да је предметна пореска олакшица селективна јер се њом стављају у повољнији положај само рудници, термоелектране и жељезнице, тј. привредни субјекти наведени у члану 2.

Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину.

Наиме, да би овај услов био испуњен, потребно је утврдити да се додјелом државне помоћи стављају у повољнији положај одређени привредни субјекти, одређени сектори привреде или производња/трговина одређених производа. У конкретном случају, Савјет је утврдио да се предметном пореском олакшицом, односно ослобађањем од плаћања путарине стављају у повољнији положај, односно фаворизују само привредни субјекти из сектора енергетике (рудници и термоелектране) и два јавна предузећа из сектора жељезничког саобраћаја.

Што се тиче четвртог услова из члана 3. став (1) Закона, који се односи на нарушавање и постојање опасности од нарушавања конкуренције на тржишту стављањем у повољнији положај одређених привредних субјеката или производње или трговине одређених производа или пружања одређених услуга у мјери у којој то утиче на испуњавање међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области, односно на трговину између Босне и Херцеговине и ЕУ, Савјет је у поступку, због комплексности овог услова, утврђивао испуњавање услова за све кориснике из члана 2. предметне одлуке појединачно, односно најприје за руднике и термоелектране, а затим посебно за предузећа из сектора жељезница.

Савјет је у поступку утврдио да је четврти услов из члана 3. став (1) Закона, који се односи на нарушавање и постојање опасности од нарушавања конкуренције на тржишту, у односу на руднике и термоелектране испуњен с обзиром на то да доношењем предметне одлуке постоји опасност од нарушавања конкуренције и утицај на трговину, јер се ослобађањем плаћања путарине на дизел-горива рудници и термоелектране као корисници ослобађања стављају у повољнији положај у односу на конкуренте у сектору енергетике.

Наиме, сходно тачки 187. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01), којом је прописано да се сматра да се мјером коју је додијелила држава нарушава или пријети да ће се нарушити конкуренција ако би њом могао да се побољша положај на тржишту корисника у односу на друге предузетнике са којима се такмичи на тржишту, односно да се опћенито сматра да нарушавање конкуренције на тржишту, у смислу члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније, обично постоји када држава додијели финансијску предност неком предузетнику у либерализованом сектору у коме постоји или би могла да постоји конкуренција на тржишту, Савјет је утврдио да се предметном одлуком рудници и термоелектране наведени у члану 2. исте одлуке стављају у повољнији положај у односу на друге привредне субјекте у сектору енергетике, посебно оне из сектора обновљивих извора енергије, тј. остале произвођаче електричне енергије изван термоелектрана на тржишту Босне и Херцеговине које је либерализовано, те у сектору трговине рудама, посебно узимајући у обзир извоз руда на тржиште земаља региона и ЕУ.

Наиме, термоелектране наведене у члану 2. предметне одлуке баве се производњом електричне енергије, а као сировину користе угаљ из рудника који су, такође, корисници предметне пореске олакшице, односно ослобађања од плаћања путарине, те су несумњиво стављени у повољнији положај у односу на произвођаче електричне енергије који користе обновљиве изворе, прије свега биогорива и биотечности на које се такође плаћа путарина, сходно члану 36. Закона о акцизама у Босни и Херцеговини, али и друге изворе попут вјетра, соларну (топлотна и фотонапонска) и геотермалну енергију, енергију из околине, хидроенергију,

депонирани гас и гас добијен из постројења за обраду отпадних вода и сл.

Наведени став Савјета потврђује и тачка 189. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01), којом је прописано да би се јавном помоћи могла нарушити конкуренција чак и ако се њом не помаже предузетнику примаоцу да се прошири и стекне тржишни удио, него је довољно да му се државном помоћи омогућава задржавање снажнијег конкурентског положаја од онога који би имао да му помоћ није пружена.

Када је у питању утицај на трговину, Савјет је утврдио да пореском олакшицом садржаном у Одлуци о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину утиче на трговину јер се њом јача положај термоелектрана наведених у члану 2. предметне одлуке, у сектору производње електричне енергије гдје постоји значајна прекогранична трговина електричном енергијом, па се предметном пореском олакшицом утиче на трговину мрежном енергијом између Босне и Херцеговине и Европске уније, те рудника у односу на друге руднике на тржишту на којем постоји трговина рудама између БиХ и ЕУ или се она може очекивати.

Наиме, тачком 191. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01) прописано је да су судови ЕУ пресудили да "када помоћ коју држава чланица добијели јача положај предузетника у односу на остале предузетнике конкуренте у трговини у ЕУ, сматра се да та помоћ утиче на трговину", те да се може сматрати да јавна помоћ може да има учинак на трговину између држава чланица чак и ако корисник није директно укључен у прекограничну трговину (нпр. због субвенције би привредним субјектима у другим државама чланицама могло да буде теже ући на тржиште одржавањем или повећавањем локалне понуде).

Узимајући у обзир наведено, Савјет је утврдио да помоћ у облику пореске олакшице рудницима и термоелектранама наведеним у члану 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона, јер су кумулативно испуњени претходно наведени услови.

С обзиром на то да пореска олакшица рудницима и термоелектранама наведеним у члану 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину представља државну помоћ у смислу члана 3. став (1) Закона, а чланом 5. став (1) Закона прописана је општа забрана доделе државне помоћи која нарушава или пријети да наруши тржишну конкуренцију давањем предности одређеним привредним субјектима, производњи или трговини одређених производа или пружању одређених услуга у мјери у којој то може да утиче на испуњавање обавеза Босне и Херцеговине из међународних споразума, док су чланом 6. став (1) Закона, односно подзаконским актима усвојеним на основу Закона прописана изузећа од опште забране, Савјет је у поступку утврђивао да ли у конкретном случају постоји могућност примјене изузећа на основу члана 6. ст. (1) и (2) Закона, Уредбе о намјени, критеријумима и условима за дојелу државне помоћи у Републици Српској и Уредбе о намјени, критеријумима и условима за дојелу државне помоћи у Федерацији БиХ.

Будући да су корисници предметне пореске олакшице рудници и термоелектране, Савјет је утврдио да Уредбом о намјени, критеријумима и условима за дојелу државне помоћи у Републици Српској и Уредбом о намјени, критеријумима и условима за дојелу државне помоћи у Федерацији БиХ, као и прописима ЕУ из области државне помоћи нису прописани услови и критеријуми за дојелу државне помоћи за термоелектране и руднике, осим у сектору вађења угља, али искључиво за њихово затварање, те да се на

предметну пореску олакшицу не може примјенити изузеће од опште забране државне помоћи из члана 5. став (1) Закона.

Сходно наведеном, Савјет је утврдио да државна помоћ у облику пореске олакшице у износу од 30.152.082,80 КМ рудницима и термоелектранама наведеним у члану 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину није усклађена са Законом и подзаконским актима усвојеним на основу њега.

У складу са наведеним, Савјет је одлучио као у тачки 1. диспозитива овог рјешења.

Сходно одредби члана 18. став (1) Закона, којом је прописано да када у случају незаконито додијелене државне помоћи донесе негативну одлуку из члана 12. став (3) тачка д) Закона, Савјет утврђује обавезу даоцу државне помоћи да предузме мјере за поврат те незаконито додијелене помоћи од корисника у износу који укључује искориштени износ државне помоћи увећан за затезну камату, која се наплаћује почевши од дана када је незаконита помоћ дата на кориштење до дана поврата њеног износа, Савјет је одлучио као у тачки 2. диспозитива овог рјешења.

Савјет је у поступку утврдио да четврти услов из члана 3. став (1) Закона, који се односи на нарушавање и постојање опасности од нарушавања конкуренције на тржишту, у односу на предузећа из сектора жељезница, није испуњен, односно да се додјелом пореске олакшице садржане у предметној одлуци наведеним предузећима из сектора жељезничког саобраћаја не нарушава нити постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту с обзиром да су ЈП "Жељезнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево и предузеће "Жељезнице Републике Српске" а. д. Добој једини жељезнички оператери на тржишту Федерације БиХ, односно Републике Српске, те имају законски (правни) монопол на пружање услуга у сектору жељезничког саобраћаја.

Наиме, Савјет је у поступку, у складу са чланом 5. став (3) Закона о жељезницама Републике Српске, утврдио да је предузеће "Жељезнице Републике Српске" а. д. Добој управљач жељезничком инфраструктуром Републике Српске и једини жељезнички оператер на тржишту Републике Српске који обавља послове превоза путника и робе у жељезничком саобраћају на жељезничкој инфраструктури Републике Српске, јер други оператери који имају право сходно члану 15. став (1) Закона о жељезницама Републике Српске да користе жељезничку инфраструктуру тренутно јој немају приступ, сходно одредби члана 14. став (2) наведеног закона. Наиме, наведеним чланом 14. став (2) Закона о жељезницама Републике Српске прописано је да ће се приступ жељезничкој инфраструктури омогућити након стицања минималних услова предвиђених овим законом и ступањем Босне и Херцеговине у пуноправно чланство у Европску унију.

Према прописима ЕУ из области државне помоћи, за постојање нарушавања конкуренције на тржишту претпоставља се да је сектор у коме дјелује привредни субјекат коме се додјељују финансијска средства из буџета, либерализован. Наиме, у тачки 187. Обавјештења Комисије (2016/Ц 262/01) наводи се да нарушавање конкуренције на тржишту, у смислу члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније, обично постоји када држава добијели финансијску предност неком предузетнику у либерализованом сектору у коме постоји или би могла да постоји конкуренција на тржишту, док се у тачки 188. наведеног обавјештења истиче да, у складу са законодавством ЕУ, правни монопол постоји када је одређена услуга законодавством или регулаторним мјерама резервисана за искључивог пружаоца, при чему је свим другим привредним субјектима јасно забрањено пружање таквих услуга, из чега

произлази закључак да у конкретном случају и према правилима ЕУ из области државне помоћи нема нарушавања конкуренције додјелом помоћи у облику пореске олакшице кориснику "Железнице Републике Српске" а. д. Добој јер, како смо претходно закључили, тржиште Републике Српске у сектору железничког саобраћаја није либерализовано и искључиво законско право (законски монопол) да обавља послове управљача железничком инфраструктуром Републике Српске и послове железничког оператора на железничкој инфраструктури Републике Српске имају "Железнице Републике Српске" а. д. Добој.

Такође, сходно Закону о железницама у Федерацији БиХ, Савјет је утврдио да је Федерација БиХ основала ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево и одредила за јединог менаџера железничке инфраструктуре и јединог железничког оператора Федерације БиХ. Чланом 15. истог закона прописано је да је на захтјев Владе Федерације БиХ или владе кантона ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево обавезно да обавља железнички превоз и на таквим дијеловима железничке мреже на којима се од прихода не могу покривати укупни трошкови превоза. Чланом 12. Закона о финансирању железничке инфраструктуре и суфинансирању путничког и комбинованог саобраћаја прописано је да ће Федерација БиХ суфинансирати обављање услуга железничког путничког саобраћаја од интереса за Федерацију БиХ и обављање услуга железничког комбинованог саобраћаја. Чланом 13. истог закона одређено је да Федерално министарство саобраћаја и комуникација закључује годишњи уговор са ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево о обављању железничких услуга из члана 12. овог закона. Из наведеног произлази закључак да на тржишту пружања услуга путничког железничког саобраћаја од јавног интереса за Федерацију БиХ и услуга обављања железничког комбинованог саобраћаја на подручју Федерације БиХ још не постоји конкуренција, те да наведене послове обавља ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево.

Сходно наведеном, Савјет је утврдио да помоћ у облику пореске олакшице у износу од 1.550.138 КМ, корисницима ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево и предузећу "Железнице Републике Српске" а. д. Добој наведеним у члану 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину не представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона, јер нису кумулативно испуњени сви услови из наведеног члана Закона, односно предметном пореском олакшицом се не нарушава и не постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту.

У складу са наведеним, Савјет је одлучио као у тачки 3. диспозитива овог рјешења.

Упутство о правном лијеку:

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против њега није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може да покрене управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења.

Број УП/1 03-26-1-62-4/22
28. августа 2023. године
Источно Сарајево

Председавајући
Савјета за државну помоћ БиХ
Ценан Селимбеговић, с. р.

На основу члана 12. ст. (3) таč. c) и d) и (7), те члана 18. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20), те члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку *ex post*

контроле усклађености државне помоћи с прописима о државној помоћи, покренутом на основу пријаве Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи у облику пореске олакшице садржане у Одлуци о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, Вijeче за државну помоћ Босне и Херцеговине на 139. сједници, одржаној 28. августа 2023. године, донijело је слjедеће

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da državna pomoć dodijeljena u obliku poreske olakšice privrednim subjektima navedenim u članu 2. Odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2022. godinu, osim JP "Željeznice Federacije BiH" d.o.o. Sarajevo i preduzeća "Željeznice Republike Srpske" a. d. Doboj, nije u skladu sa Zakonom o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini.
2. Nalaže se Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, kao davaocu državne pomoći, da preduzme mjere za povrat nezakonito dodijeljene pomoći u obliku poreske olakšice iz tačke 1. dispozitiva ovog rješenja u износу од 30.152.082,80 КМ од корисника наведених у члану 2. Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, осим ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево и предузећа "Железнице Републике Српске" а. д. Добој, увећане за износ затезне камате од дана када је незаконита помоћ дата на кориштење до дана поврата њеног износа и обавјести Вijeче о извршеном поврату.
3. Utvrđuje se da državna pomoć sadržana u Одлуци о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, која је додijелjena у облику пореске олакшице привредним subjektima ЈП "Железнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево и предузеће "Железнице Републике Српске" а. д. Добој, не представља државну помоћ у смислу Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.
4. Ovo rješenje bit će objavljeno u "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима entiteta и Brčko Distrikta Bosne и Hercegovine.

Образложење

1. Захтјев за покретање поступка

Вijeче за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Вijeче) запримило је 16.12.2022. године под бројем УП/1 03-26-1-62-1/22 пријаву Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи у облику пореске олакшице садржане у Одлуци о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину, акт број 02-02-65-3/22 од 22.11.2022. године.

Предметна пријава достављена је у прилогу акта Министарства ванjsке трговине и економских односа Босне и Херцеговине, број 09-1-02-3694-1/22 од 29.11.2022. године. Министарство ванjsке трговине и економских односа Босне и Херцеговине, као орган за провођење Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини (у даљњем тексту: Закон), није доставило мишљење о предметној државној помоћи, shodno члану 14. став (1) Закона.

Уз Образац за подношење обавјештења (у даљњем тексту: Образац пријаве) подносилац је доставио копије слjедеће документације:

- Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2022. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/21),
- акта Владе Федерације БиХ, број 03-02-1187/2021 од 25.10.2021. године,
- акта Владе Федерације БиХ, број 03-02-1244/2021 од 27.10.2021. године,
- Одлуке Владе Федерације БиХ о утврђивању приједлога Управном одбору Управе за индиректно опорезивање